

LIJST VAN GEBRUIKTE TERMEN MET TOELICHTING

L. van Duuren, J.H.J. Schaminée & A.H.F. Stortelder

De hier gepresenteerde lijst van termen, alfabetisch geordend, bevat de voornaamste begrippen uit het jargon van de plantensociologie, die in de *Vegetatie van Nederland* (deel 1 t/m 5) worden gebruikt, voorzien van een beknopte toelichting. De typisch plantensociologische termen worden uitvoeriger behandeld in de theoretische en methodische hoofdstukken (Deel 1, hfst. 2 t/m 13). Om de onderlinge samenhang te verduidelijken zijn inhoudelijk verwante begrippen in groepen geplaatst; bij de afzonderlijke termen wordt naar deze groepen verwezen (Romeinse cijfers achter de begrippen). In sommige gevallen wordt verwezen naar tegengestelde of verwante begrippen (met vgl. = vergelijk). Bij enkele termen worden synoniemen (syn.) vermeld. Van samengestelde termen is veelal alleen

de kenmerkende component opgenomen; bodemeutrofiëring bijvoorbeeld zoek men op onder eutrofiëring. Taalkundig van elkaar afgeleide termen zijn meestal slechts eenmaal of samen onder één begrip opgenomen. Zo is het begrip acidofyt (plant die in zuur milieu groeit) verklaard, maar niet de begrippen acidofytisch (groeïend in zuur milieu) en acidofiel (zuurminnend). Cursiveringen in de tekst van een toelichting geven aan dat het desbetreffende begrip ook afzonderlijk in de lijst is opgenomen. In de toelichting op de termen wordt gemakshalve vaak van 'soort' gesproken, ook wanneer de verklaring tevens betrekking heeft op andere taxonomische niveaus dan de 'species'; strikt genomen is het beter te spreken van 'taxon'.

Abiotisch - Tot de niet-levende natuur behorend; abiotische kenmerken zijn onder andere bodemchemische en klimatologische kenmerken (vgl. *biotisch*).

Abundantie - Het aantal individuen van een soort op een bepaalde plaats; in combinatie met bedekking is het een onderdeel van de gecombineerde schatting van de schaal van Braun-Blanquet; als bijvoeglijk naamwoord (abundant) heeft het alleen de betekenis 'zeer veel'.

Accessibiliteit - De bereikbaarheid van een gebied voor een bepaalde soort.

Aciditeit (syn. zuurgraad) - Het vermogen basen te binden (vgl. *alkaliniteit*).

Acidofyt - Plant die in zuur milieu groeit (vgl. *basidofyt*).

Adventief - Plant waarvan de *diasporen* onopzettelijk door de mens zijn aangevoerd (bijv. met landbouwproducten, zaden van cultuurplanten, grond, gesteenten) en die nog niet ingeburgerd is (IV).

Aërenchym - Weefsel van dunwandige cellen met daartussen met lucht gevulde ruimten, dat vooral voorkomt in wortels en stengels van bepaalde water- en moerasplanten.

Aëroob - Voorkomend in de aanwezigheid van zuurstof.

Een aëroob milieu staat in vrij contact met atmosferische zuurstof (vgl. *anaëroob*).

Afreatofyt - Plant die in zijn voorkomen niet aan de invloedssfeer van het grondwater gebonden is.

Aggregatie - Het vormen van groepen door organismen van een soort.

Agriofyt - Een door de mens ingevoerde plant die zich in de loop van de tijd in min of meer natuurlijke begroeiingstypen heeft weten te vestigen.

Alkaliniteit (syn. alkaliteit) - Het vermogen zuur te binden (vgl. *aciditeit*).

Allelopathie - Het vrijkomen van een chemische stof bij een soort waardoor de groei van andere soorten wordt geremd.

Allochtoon - Van elders aangevoerd (vgl. *autochtoon*).

Allopatrisch - Soorten of populaties waarvan de arealen elkaar niet overlappen (vgl. *sympatrisch*).

Alpien - Voorkomend in het hooggebergte tussen de boomgrens en de sneuwigrens; in Centraal-Europa ongeveer tussen 2300 en 3000 m (III).

Amfifyt - Plant die in staat is zijn gehele levenscyclus zowel in als buiten het water te voltooien (VII).

- Anaëroob* - Voorkomend zonder de aanwezigheid van zuurstof. Een anaëroob milieu is een milieu dat niet in vrij contact staat met atmosferische zuurstof (vgl. *aëroob*).
- Anemochorie* - Verspreiding van diasporen door de wind (X).
- Angiospermae* - Bedektzadigen.
- Annuel* - Eenjarige plant (V).
- Antropochorie* - Verspreiding van diasporen door de mens (X).
- Antropogeen* - Veroorzaakt door of ontstaan onder invloed van de mens (vgl. *fytogeen* en *zoögeen*).
- Antroposerie* - Ontwikkelingsreeks van plantengemeenschappen die sterk onder invloed van de mens staan (vgl. *xero-, meso-, hygro-, hydro-* en *haloserie*).
- Archeofyt* - Plant die vóór het jaar 1500 is ingeburgerd (IV).
- Arctisch* - Verspreid in het gebied binnen de poolcirkels, gekenmerkt door een koud klimaat en een zeer korte vegetatieperiode.
- Areaal* - De totale geografische verspreiding van een soort of plantengemeenschap.
- Aride* - Droog; in een aride klimaat overtreft de potentiële jaarlijkse verdamping van de bodem en vegetatie de gemiddelde jaarlijkse neerslag.
- Associaat* - *Fytocoenose* die als (concreet) exemplaar van een bepaalde (abstracte) *associatie* kan worden opgevat.
- Associatie* - Fundamentele vegetatie-eenheid van de Frans-Zwitserse school, gekenmerkt door een nauw omschreven floristische samenstelling, een specifieke standplaats en een uniforme fysiognomie.
- Atlantisch* - Verspreid in gebieden grenzend aan de Atlantische Oceaan, gekenmerkt door een humide klimaat met koele zomers en zachte winters.
- Autecologie* - De ecologie van individuele soorten.
- Autochorie* - Verspreiding van diasporen door de plant zelf (X).
- Autochtoon* - Ter plaatse ontstaan (vgl. *allochtoon*).
- Azonaal* - Betrekking hebbend op een verspreiding die niet wordt bepaald door het verloop van de klimaatgordels, maar *edafisch* of *antropogeen* bepaald wordt (vgl. *zonaal*).
- Brak* - Tussen zoet en zout (XII).
- Basidofyt* - Plant die in basisch milieu groeit (vgl. *acidofyt*).
- Batrachiide* - Wortelende waterplant voorzien van stengels met een differentiatie in drijfbladeren en fijn gedeelde ondergedoken bladeren (bijv. *Ranunculus aquatilis*; VIII).
- Biotisch* - Tot de levende natuur behorend (vgl. *abiotisch*).
- Boreaal* - Verspreid in koele of koude gebieden op het noordelijk halfrond waar de zonale vegetatie voornamelijk uit naaldbossen bestaat.
- Bryophyta* - Mossen.
- Calcifyt* - Plant die groeit op kalkhoudend substraat.
- Ceratophyllide* - Zwevende, vrij grote waterplant met fijn vertakte bladeren, zonder drijfbladeren (bijv. *Utricularia vulgaris*; VIII).
- Chamaefyt* - Plant met de overwinteringsknoppen boven het maaiveld, tot een hoogte van maximaal 50 cm (VI).
- Charide* - Ondergedoken, rechtopstaande, wortelende waterplant met kransvormige vertakkingen (bijv. *Chara aspera*; VIII).
- Chasmofyt* - Plant die wortelt in spleten van rotsen of in voegen van muren.
- Chorologie* - De beschrijving en afgrenzing van de verspreiding van soorten.
- Chronocoenose* - Plantengemeenschap die zich slechts gedurende een beperkt deel van het vegetatiesizoen manifesteert en in hetzelfde seizoen wordt voorafgegaan of opgevolgd door een andere *fytocoenose* (eveneens een *chronocoenose*).
- Circumboreaal* - Verspreid in de noordelijke gebieden van het noordelijk halfrond.
- Circumneutraal* - Bij een min of meer neutrale zuurgraad, dus noch zuur noch basisch.
- Climaxvegetatie* - Eindstadium van de vegetatieontwikkeling op een bepaalde plaats onder min of meer stabiele externe omstandigheden (I).
- Co-dominant* - Soort die in de vegetatie samen met een of twee andere soorten met hoge bedekking voorkomt (vgl. *dominant*).
- Collien* - Voorkomend in het heuvelland; in Centraal-Europa ongeveer tussen 200 tot 600 m (III).
- Concurrentie* - De gelijktijdige aanspraak van verschillende planten op een gegeven hoeveelheid licht, ruimte, water of voedsel, waarbij deze planten elkaar beperken in hun groei of in hun overlevingskansen.
- Consociatie* - Begrip uit de Scandinavische school: uit meer vegetatielagen opgebouwde plantengemeenschap, waarbij in een van deze lagen één soort domineert (vgl. *sociatie*).
- Constante soort* - Soort die in een bepaald *fytocoenon* met een presentie van meer dan 60 % voorkomt.
- Contactgemeenschap* - Een plantengemeenschap die ruimtelijk grenst aan een andere plantengemeenschap.
- Continentaal* - Tot het vasteland behorend; een continentaal klimaat is een klimaat zoals dat voorkomt in de centrale delen van een continent (landklimaat).
- Convergent milieu* - Instabiel milieu, overwegend gekenmerkt door een grofkorrelig vegetatiepatroon met scherpe grenzen en soortenarme gemeenschappen (vgl. *divergent*).
- Cryptofyt* - Plant met overwinteringsknoppen in de bodem of onder water; er wordt onderscheid gemaakt in *geofyten*, *helofyten* en *hydrofyten* (VI).
- Cryptogamen* - Het geheel van *Thallophyta*, *Bryophyta* en *Pteridophyta*.
- Cultuurlijke vegetatie* - Begroeiing waarvan zowel de soortensamenstelling als de vegetatiestructuur in hoge

- mate door de mens zijn bepaald, zoals productiebossen en intensief beheerde graslanden (vgl. *halfnatuurlijke en natuurlijke vegetatie*).
- Cultuurplanten* - Sierplanten, akkerbouw- of tuinbouwgewassen, en niet-indigene aangeplante bomen en heesters (IV).
- Derivaatgemeenschap* - Fytocoenon dat slechts is opgebouwd uit ken- en differentiërende soorten van eenheden boven het niveau van de associatie, alsmede uit begeleidende soorten, waarbij de (altijd) aanwezige *dominanten* klasse-vreemde soorten zijn (vgl. *rompgemeenschap*).
- Diaspore* - Verspreidingseenheid (bijv. zaad, vrucht of gehele plant) van een soort.
- Dicotylen* - Tweezaadlobbigen.
- Differentiërende soort* - Een soort die in het *fytoceenon* waarvoor zij differentiërend is, meer voorkomt dan in bepaalde daarmee vergeleken eenheden, maar die daarnaast in andere eenheden in dezelfde mate of zelfs meer kan optreden.
- Disjunct areaal* - Een areaal van een soort dat uit twee of meer ruimtelijk gescheiden delen bestaat, waarbij de soort de afstanden tussen deze delen niet met haar eigen *diasporen* kan overbruggen.
- District (plantengeografisch)* - Eenheid binnen de hiërarchische plantengeografische indeling, die gekenmerkt wordt door het voorkomen van eigen ondersoorten.
- Divergent milieu* - Stabiel milieu, overwegend gekenmerkt door een fijnkorrelig vegetatiepatroon met vage grenzen en soortenrijke gemeenschappen (vgl. *convergent*).
- Domein (plantengeografisch)* - Eenheid binnen de hiërarchische plantengeografische indeling, die gekenmerkt wordt door het voorkomen van eigen soorten. Binnen deze indeling is *domein* synoniem met 'provincie' (IX).
- Dominant* - Soort die in de vegetatie overheerst, dat wil zeggen van alle aanwezige soorten de hoogste bedekking vertoont (vgl. *co-dominant*).
- Drijfijl* - Drijvend eilandje van begroeide planteresten (vgl. *kragge*).
- Dystroof* - Voedselarm water dat rijk is aan humuszuren en daardoor gewoonlijk bruin gekleurd is (XI).
- Ecosysteem* - Het complex van abiotische en biotische componenten dat samen een functioneel geheel vormt.
- Edafisch* - Betrekking hebbend op de bodem.
- Efemeer* - Van korte levensduur, bijvoorbeeld van soorten of plantengemeenschappen.
- Elodeïde* - Ondergedoken, wortelende waterplant met lange, rechtopstaande scheuten met spiraalsgewijs gerangschikte lijn- of lancetvormige bladeren (bijv. *Elodea canadensis*; VIII).
- Emers* - Boven het wateroppervlak uitstekend (vgl. *submers*).
- Endeem* - Taxon met een zeer beperkt verspreidingsgebied.
- Epharmonie* - De wijze waarop een plant aan het milieu is aangepast.
- Epifyt* - Plant die groeit op bovengrondse delen van andere levende planten zonder daaraan voedsel te onttrekken.
- Epitheton specificum* (syn. soort-epitheton) - Het tweede deel van de soortnaam in de binaire nomenclatuur.
- Estuarien milieu* - Milieu op de overgang van zoet en zout bij de monding van rivieren waar de invloed van de getijden duidelijk merkbaar is.
- Etagé* - Vegetatielaag, zie *gelaagdheid*.
- Euhalien* - Zout (XII).
- Eulitoraal* - Kustzone tussen de gemiddelde laagwaterstand bij springtij en de gemiddelde hoogwaterstand bij springtij (II).
- Euryoek* - Soort met een brede ecologische amplitudo (vgl. *stenoek*).
- Eutrafent* - Een voorkeur vertonend voor voedselrijk milieu (vgl. *oligotrafent* en *mesotrafent*).
- Eutrofiëring* - Het voedselrijker worden van het milieu; afhankelijk van de herkomst van voedingsstoffen wordt onderscheid gemaakt tussen externe en interne eutrofiëring.
- Eutroof* - Rijk aan voedingsstoffen (XI).
- Exclusief* - Van een soort: komt alleen in één bepaalde plantengemeenschap voor (vgl. *trouw*).
- Exoot* - Soort die door de mens opzettelijk is ingevoerd in gebieden waar deze van nature niet voorkomt.
- Facies* - Plaatselijk optredende modificatie van een plantengemeenschap waarbij één soort tot dominantie komt.
- Fanerofyt* - Plant met de overwinteringsknoppen minimaal 50 cm boven het maaiveld (VI).
- Fanerogamen* (syn. vaatplanten) - Het geheel van *Pteridophyta* en *Spermatophyta*.
- Fenologie* - De studie van het verloop van de levensuitingen van de planten gedurende het vegetatie seizoen.
- Fertiliteit* - Mate van vruchtbaarheid (vgl. *vitaliteit*).
- Flora* - Lijst van plantesoorten van een bepaald gebied.
- Floradistrict* - Gebied dat wordt gekenmerkt door een groep van soorten waarmee het zich onderscheidt van andere (aangrenzende) gebieden; in Nederland worden de volgende floradistricten onderscheiden: Zuidlimburgs district, Pleistocene districten (Subcentreurop, Kempen, Vlaams, Gelders en Drents district), Fluviaal district, Hafdistricten (Estuariën-, Laagveen- en Noordelijk kleidistrict) en Duindistricten (Renodunaal en Waddendistrict).
- Florarijk* - Hoogste niveau van de plantengeografische gebiedsindeling, gebaseerd op de ruimtelijke verdeling van de plantenfamilies over de aarde; onderscheiden worden: Holarctis, Palaetropis, Neotropis, Capensis, Australis en Antarctis (IX).
- Fluctuatie* - Het optreden van onregelmatige, niet seizoen-gebonden, zich vaak over meer jaren uitstrekkende

- schommelingen in de floristische samenstelling van een plantengemeenschap.
- Formatie* - Vegetatie-eenheid die wordt gekenmerkt door een bepaalde *fysiognomie*; vaak overheersen één of meer groeivormen.
- Fotofiel* - Lichtminnend; voorkeur voor niet-beschaduwde standplaatsen (vgl. *skiofiel*).
- Fragment (associatiefragment)* - *Fytocoenon*, waarin de voor de associatie karakteristieke soortencombinatie weliswaar voor een meer of minder groot percentage ontbreekt, maar waar op basis van de aanwezige soorten toch duidelijk toewijzing tot deze associatie mogelijk is.
- Freatofyt* - Plantensoort die in een bepaald gebied in zijn voorkomen beperkt is tot de invloedssfeer van het grondwateroppervlak.
- Fysiognomie* - Uiterlijke verschijningsvorm.
- Fytocoenon* - Plantengemeenschap in abstracte zin, onafhankelijk van het classificatiesysteem en van het niveau binnen het systeem (vgl. *syntaxon*).
- Fytocoenose* - Plantengemeenschap in concrete zin: begroeiing.
- Fytogeen* - Veroorzaakt door of ontstaan onder invloed van planten (vgl. *antropogeen* en *zogeen*).
- Gebufferd* - Gebufferd milieu: milieu waarvan de zuurgraad bij beperkte toevoeging van zuren of basen nauwelijks verandert.
- Gelaagdheid* - Verdeling van de vegetatie in verschillende *etages*, zoals mos-, kruid-, struik- en boomlaag; deze lagen worden eventueel nader onderverdeeld (bijvoorbeeld in hoge en lage boomlaag).
- Gemengd bos* - Bos waarin zowel loof- als naaldbomen groeien.
- Geofyt* - Landplant met overwinteringsknoppen onder de grond (VI).
- Gley(verschijnselen)* - Roest- en reductieplekken in de bodem die ontstaan in de zone die periodiek met water is verzadigd.
- Glycofyf* - Plant die uitsluitend in niet-zilt milieu wordt aangetroffen (vgl. *halofyt*).
- Gradiënt* - Geleidelijke ruimtelijke overgang.
- Graft* - Veelal met houtgewas begroeid steil deel van een hellingterras.
- Griend* - Hakhout van wilg of es, overwegend groeiend op bodems met hoge grondwaterstanden.
- Groeivorm* - Karakteristieke uiterlijke verschijningsvorm van een plant.
- Guanotroof* - In sterke mate bemest door vogels (XI).
- Gymnospermae* - Naaktzadigen.
- Gyttja* - Meersediment bestaande uit zeer fijn organisch materiaal, dikwijls gemengd met klei en soms met kalk.
- Hakhout* - Bos dat één of meer keren vlaktegwijs is gekapt, waarna vanuit de stronken weer nieuwe stammen groeien.
- Halfnatuurlijke vegetatie* - Begroeiing waarvan de structuur door de mens is bepaald, maar waarvan de soortensamenstelling spontaan is, zoals heide, rietland, krijthellinggrasland en hakhout (vgl. *natuurlijke* en *cultuurlijke vegetatie*).
- Halfparasiet* - Plant met bladgroen die op andere (levende) planten parasiteert.
- Halfwoestijn* - Vegetatieformatie die wordt gekenmerkt door een open, eenlagige begroeiing, vaak een overgang vormend van woestijn naar steppe, en overwegend voorkomend in een *aride* klimaat.
- Halofyt* - Zoutplant; soort die uitsluitend of voornamelijk in zilt milieu wordt aangetroffen (vgl. *glycofyf*).
- Haloserie* - Ontwikkelingsreeks van plantengemeenschappen die alle gebonden zijn aan een zilt milieu (vgl. *antropo-*, *xero-*, *meso-*, *hygro-* en *hydroserie*).
- Hapaxant* - Plant die slechts eenmaal bloeit en dan afsterft. Er worden eenjarige en meerjarige hapaxanten onderscheiden; in het laatste geval duurt de periode tussen de kieming en de bloei in elk geval langer dan een jaar (V).
- Helofyt* - Moerasplant, wortelend in de onderwaterbodem en met overwinteringsknoppen onder water (VI).
- Hemicryptofyt* - Plant met overwinteringsknoppen op, of direct onder de grond (VI).
- Hemixerofyt* - Plant met duidelijke aanpassingen ter beperking van de verdamping en de gevolgen daarvan (bijv. dichte beharing, *sklerenchym*, ingerold blad), maar met matige tot zwakke beworteling; bij tijdelijke onderbreking van de wateropname gaan de spruiten te gronde (VII).
- Heterotoon* - Een heterotone plantensociologische tabel is een tabel met (per vegetatie-eenheid) veel interne differentiatie (vgl. *homotoon*).
- Holarctisch* - Voorkomend in het Holarctische florarijk; dit omvat tennaastebij het noordelijk halfrond ten noorden van de kreeftskeerkring.
- Homeostasie* - De handhaving van een relatief stabiele toestand (evenwicht) in een biologisch systeem door middel van interne regulatiemechanismen.
- Homoniem* - Identieke namen met verschillende inhoud; hier gebruikt voor namen van plantengemeenschappen (vgl. *synoniem*).
- Homotoon* - Een homotone plantensociologische tabel is een tabel met (per vegetatie-eenheid) weinig interne differentiatie (vgl. *heterotoon*).
- Houtwal* - Lijnvormige beplanting van houtige gewassen op een aarden wal (vgl. *singel*).
- Hydrocharide* - Waterplant die ten minste gedurende een deel van het jaar vrij in het water zweeft en voorzien is van rozetten van drijfbladeren (bijv. *Hydrocharis morsus-ranae*; VIII).
- Hydrochorie* - Verspreiding van diasporen door het water

- (X).
- Hydrofyt* - Waterplant met overwinteringsknoppen onder water (VI).
- Hydroserie* - Successiereeks van plantengemeenschappen die aan oppervlaktewater gebonden zijn (vgl. *antropo-*, *xero-*, *meso-*, *hygro-* en *haloserie*).
- Hygrofyt* - Plant zonder zichtbare aanpassingen ter beperking van de verdamping en met matige tot zwakke beworteling; bij onderbreking van de wateropname verlept de spruit snel en irreversibel door turgorverlies (VII).
- Hygroserie* - Ontwikkelingsreeks van plantengemeenschappen die gebonden zijn aan hoge grondwaterstanden en tijdelijke inundatie (vgl. *antropo-*, *xero-*, *meso-*, *hydro-* en *haloserie*).
- Hyperhalien* - Zouter dan zeewater (XII).
- Hypertroof* - Overmatig rijk aan voedingsstoffen (XI).
- Inclinator* - Hellingshoek.
- Indifferent* - Van een taxon: geen hogere presentie, abundantie of vitaliteit hebbend in een bepaalde plantengemeenschap in vergelijking met andere plantengemeenschappen (vgl. *trouw*).
- Indigeen* - *Inheems* in een bepaald gebied (IV).
- Ingeburgerd* - Van plantensoort: oorspronkelijk *adventieve* of verwilderde plant, die zich gedurende een reeks van jaren op meer dan één plaats heeft gehandhaafd zonder directe hulp van de mens (IV).
- Inheems* - Van nature in een bepaald gebied voorkomend; de soort heeft het gebied buiten invloed van de mens bereikt en houdt er op eigen kracht stand (IV).
- Inlaag* - Een gebied dat ontstaat door de aanleg van een zogenaamde slaperdijk (als extra beveiliging) openige afstand landinwaarts van de bestaande zeedijk; de inlaag werd vaak gebruikt voor grondwinning voor de aanleg en versteviging van de dijken, waardoor natte laagten ontstonden.
- Inops* - Subassociatie die zich niet door eigen differentiërende soorten onderscheidt en die armer is aan soorten dan de overige subassociatie(s) (vgl. *typicum*).
- Interspecifiek* - Tussen verschillende soorten.
- Intraspecifiek* - Tussen individuen van één soort.
- Isoetide* - Wortelende waterplant met een korte stengel en een rozet van stevige, lijn- of priemvormige bladeren (bijv. *Littorella uniflora*; VIII).
- Kencombinatie* - Bepaalde combinatie van soorten, die als zodanig kenmerkend is voor een bepaalde plantengemeenschap, terwijl de afzonderlijke soorten dat niet zijn.
- Kensoort* - Soort die in één bepaalde plantengemeenschap een grotere presentie en/of hogere gemiddelde abundantie en/of hogere vitaliteit (= *trouw*) heeft dan in andere plantengemeenschappen.
- Kosmopolitisch* - Een wereldwijde verbreiding hebbend.
- Kragge* - In het water drijvende organische massa, bestaande uit een vlechtwerk van wortels en wortelstokken (vgl. *drijfmaat*).
- Laggzone* - Randzone van een *ombrotroef* veen.
- Legakker* - Lange strook grond waarop bij uitvening het uitgebaggerde veen werd gedroogd (vgl. *petgat*).
- Lemnide* - Vrij op het water drijvende plant van kleine afmeting en een gereduceerd cormus, waarvan de bovenzijde is aangepast aan de lucht, de onderzijde aan het leven in water (bijv. *Wolffia arrhiza*; VIII).
- Levensvorm* - De wijze waarop een plantensoort aan een of meer beperkende milieufactoren is aangepast. Er bestaan verschillende indelingen van levensvormen waarvan die van Raunkiaer en Iversen het meest bekend zijn. De indeling in levensvormen van Raunkiaer is gebaseerd op de hoogte van de overwinteringsknoppen ten opzichte van het maaiveld; de indeling van Iversen op de aanpassing aan de factor water (VI en VII).
- Liaan* - Plant die op andere planten steunt, maar in de bodem wortelt.
- Limes convergens* (syn. convergente grenszone) - Grensmilieu gekenmerkt door scherpe, maar in de tijd gezien van plaats veranderende grenzen.
- Limes divergens* (syn. divergente grenszone) - Grensmilieu gekenmerkt door vage, maar in de tijd gezien stabiele grenzen.
- Limnisch* - Zoet (XII).
- Limnofyt* - Waterplant; voor zover landvormen optreden, zijn zowel de vegetatieve delen als de eventueel aanwezige bloemdelen gereduceerd (VII).
- Litoraal* - Kustzone tussen de gemiddelde hoog- en laagwaterlijn (II).
- Mantelgemeenschap* - Meestal lijnvormige struweelbegroeiing langs de bosrand, bestaande uit lage bomen, struiken en ruigtekruiden; overgangszones tussen bos en *zoomgemeenschap*.
- Maaiveld* - Bodemoppervlak; contactzone tussen bodem en het plantendek.
- Magnopotamide* - Wortelende, vrij grote waterplant met langwerpige of lancetvormige ondergedoken bladeren en een lange stengel (bijv. *Potamogeton lucens*; VIII).
- Mediterraan* - Gebied rondom de Middellandse Zee.
- Mesofyt* - Plant zonder zichtbare aanpassingen tot beperking van de verdamping en met matige tot zwakke beworteling; bij onderbreking van de wateropname verslapt de spruit door turgorverlies zonder direct te gronde te gaan (VII).
- Mesohalien* - Matig brak (XII).
- Mesoserie* - Ontwikkelingsreeks van plantengemeenschappen die gebonden zijn aan hoge grondwaterstanden maar onder normale omstandigheden niet geïnundeerd worden (vgl. *antropo-*, *xero-*, *hygro-*, *hydro-* en *haloserie*).
- Mesotrafent* - Vooral voorkomend in matig voedselrijk milieu (vgl. *eu-* en *oligotrafent*).

Mesotroof - Matig rijk aan voedingsstoffen (XI).

Microcoenon, microcoenose - Plantengemeenschap (resp. abstract, concreet) die ruimtelijk gezien deel uitmaakt van een andere plantengemeenschap en daarvan afhankelijk is; vaak zijn microgemeenschappen geheel of bijna geheel uit *cryptogamen* opgebouwd, zoals epifytische licheenbegroeiingen.

Minerotroof - Voor de voedselvoorziening afhankelijk van grondwater (vgl. *ombrotroof*).

Minimumareaal - Het kleinste oppervlak van een gemeenschap dat nog de karakteristieke floristische samenstelling daarvan vertegenwoordigt.

Monocotylen - Eenzaadlobbigen.

Monocultuur - De verbouw van één gewas, waarbij andere plantesoorten zoveel mogelijk worden uitgesloten.

Montaan - Voorkomend in gebergte tussen collien en subalpien; in Centraal-Europa ongeveer tussen 1000 en 1800 m (III).

Mutualiteit - Een relatie tussen individuele planten van een of meer soorten, waardoor de overlevingskansen van elke plant afzonderlijk worden vergroot.

Mycocoenose - Plantengemeenschap gedefinieerd op basis van het voorkomen van schimmelsoorten.

Mycorrhiza - *Symbiose* tussen het mycelium van een schimmel en de wortels van een plantesoort.

Myriophyllide - Wortelende waterplant met lange stengels en fijn gedeelde ondergedoken bladeren (bijv. *Hottonia palustris*; VIII).

Myrmecochorie - Verspreiding van diasporen door mieren (X).

Natuurlijke vegetatie - Begroeiing waarvoor geldt dat zowel de structuur als de soortensamenstelling spontaan is; de invloed van de mens is verwaarloosbaar (vgl. *cultuurlijke* en *half-natuurlijke vegetatie*).

Neofyt - Plant die na 1500 al of niet opzettelijk door de mens is geïntroduceerd en daarna is ingeburgerd (IV).

Niche - De ecologische plaats en de rol die een soort in een levensgemeenschap inneemt.

Nitrofiel - Stikstofminnend; voorkeur voor stikstofrijk milieu.

Nivaal - Voorkomend in het hooggebergte boven de sneeuwgrens; in Centraal-Europa ongeveer boven 3000 m (III).

Nymphaeïde - Wortelende waterplant met langgesteelde drijfbladeren (bijv. *Nuphar lutea*; VIII).

Oligohalien - Zwak brak (XII).

Oligotrafent - Vooral voorkomend in voedselarm milieu (vgl. *eutrafent*).

Oligotroof - Arm aan voedingsstoffen (XI).

Ombrotroof - Voor de voedselvoorziening uitsluitend aangewezen op de neerslag.

Onderdispersie (syn. geaggregeerde dispersie) - In de fytocoenose groepsgewijs voorkomend (vgl. *over-*

dispersie).

Onverzadigd - Plantensociologisch onverzadigde plantengemeenschap, in de zin van floristisch verarmde gemeenschappen.

Ooibos - Rivierbegeleidend bos dat periodiek geïnundeerd wordt.

Opstand (syn. houtopstand) - Een concreet stuk bos dat zich qua leeftijd, en/of boomsoort(en), en/of groeiplaats, en/of structuur en/of groei van zijn omgeving onderscheidt en als één beheerseenheid wordt behandeld.

Optimum - Ecologisch optimum: gedeelte van de amplitudo van een soort, waar deze onder natuurlijke omstandigheden het best gedijt.

Overblijvend - Van planten: meerjarig, met elk jaar een periode van groei (V).

Overdispersie (syn. regelmatige dispersie) - In de fytocoenose regelmatig verspreid voorkomend (vgl. *onderdispersie*).

Palynologie - De studie van in de bodem voorkomende pollen, sporen, zaden en andere planteresten.

Paramorf - Taxa beneden soortsniveau.

Parasiet - Plant zonder bladgroen die op levende planten parasiteert.

Parvopotamide - Ondergedoken, wortelende, veelal vertakte waterplant met lijnvormige of langwerpige bladeren (bijv. *Potamogeton pectinatus*; VIII).

Peplide - Wortelende waterplant met stengels en langwerpige, spatelvormige bladeren, waarvan de bovenste een drijvend rozet vormen (bijv. *Callitriche platycarpa*; VIII).

Periodiciteit - Seizoenperiodiciteit: met de seizoenen corresponderende afwisseling van groei- en rustperiodes.

Permanent kwadraat (PQ) - Afgebakend proefvlak in de vegetatie, waarvan op gezette tijden opnamen gemaakt worden.

Petgat (syn. trekpat) - Smalle strook water die is ontstaan door het uitbaggeren van veen (vgl. *legakker*).

Pingo (*Pingoruïne*) - Omwalde komvormige laagte die het restant is van een heuvel die tijdens de ijstijd is ontstaan door oppersing van de grond als gevolg van de vorming van ijs in de bodem.

Pioniervegetatie - Beginstadium van de *successie*; plantengemeenschap die zich ontwikkelt op onbegroeid terrein of in open water (I).

Planair - Voorkomend in het laagland; in Centraal-Europa van zeeniveau tot ongeveer 200 m (III).

Plagioclimax - Eindstadium van de vegetatieontwikkeling dat door menselijke beïnvloeding van de standplaats afwijkt van het natuurlijk eindstadium (I).

Plantengemeenschap - Een vegetatietype (*syntaxon*) dat inzake de floristische samenstelling en het relatieve aandeel der populaties een zekere mate van evenwicht bezit, een eigen structuur vertoont, en op een bepaalde

- standplaats groeit. Het begrip wordt ook in concrete zin gebruikt (*fytoceenose*).
- Pleustofyt* - Drijvende of vrij in het water zwevende waterplant, niet wortelend in de bodem.
- Poikilohalien* - Sterk wisselend zoutgehalte (XII).
- Polycorm* - Plant die in de vegetatie een groot aandeel heeft doordat één individu vele afzonderlijke spruiten vormt; een polycorm lijkt daardoor uit meer individuen te bestaan.
- Polyhalien* - Sterk brak (XII).
- Potentiële natuurlijke vegetatie* - De vegetatie die zich onder de huidige klimaatomstandigheden zou instellen indien de invloed van de mens zou worden uitgeschakeld (met uitzondering van het onderhouden van cultuur-technische werken, zoals dijken).
- Preferent* - Van een soort: de bedekking en/of vitaliteit in een bepaalde plantengemeenschap is groter dan in alle andere eenheden (vgl. *trouw*).
- Presentie* - Mate (percentage) waarin een soort voorkomt in de opnamen van een plantengemeenschap.
- Pteridophyta* - Paardestaarten, wolfsklauwen en varens.
- Rabat* - Smalle, opgehoogde strook grond tussen greppels.
- Regio (plantengeografische)* - Eenheid van het op een na hoogste niveau van de plantengeografische gebiedsindeling van de aarde, die gekenmerkt wordt door het voorkomen van eigen genera; in Europa worden onderscheiden: de Eurosiberische, Mediterrane en Macaronesische regio (IX).
- Ricciellide* - Kleine, meestal vertakte, in het water zwevende plant, die zelden wortels vormt (bijv. *Hydrodictyon reticulatum*; VIII).
- Rizofyt* - In de bodem wortelende waterplant.
- Rode lijst* - Lijst van in een bepaald gebied verdwenen, zeer sterk bedreigde, sterk bedreigde, bedreigde en potentieel-bedreigde soorten of fytoceena.
- Rompgemeenschap* - Fytoceenon waarin naast begeleidende soorten slechts ken- en differentiërende soorten voorkomen van eenheden boven het niveau van associatie; eventuele *dominanten* zijn klasse-eigen soorten (vgl. *derivaatgemeenschap*).
- Ruderaal* - Aanduiding voor een milieu dat sterk door de mens met voedingsstoffen is verrijkt.
- Ruigte* - Begroeiing bestaande uit hoogopschietende, overjarige kruiden met bebladerde stengels.
- Saprofiel* - Voorkeur voor water dat rijk is aan opgeloste organische stoffen.
- Saprofyt* - Plant die groeit op dood organisch materiaal en geen bladgroen heeft.
- Saproob* - Saproob water is verontreinigd met opgeloste organische stoffen.
- Sapropelium* - Rottingsslib.
- Selectief* - Van een soort: de presentie in een bepaalde plantengemeenschap is groter dan in alle andere eenheden (vgl. *trouw*).
- Singel* - Lijnvormige beplanting van houtige gewassen met een geringe breedte (vgl. *houtwal*).
- Skiofiel* - Schaduwminnend; voorkeur voor donkere standplaatsen (vgl. *fotofiel*).
- Sklerenchym* - Weefsel van dikwandige cellen dat planten mechanische steun verleent.
- Sluiergemeenschap* - Plantengemeenschap die voor een belangrijk deel uit lianen bestaat en die zich als een sluier in of langs andere begroeiingen ontwikkelt.
- Sociabiliteit* - Wijze waarop individuen van een soort in de fytoceenose (proefvlak) zijn verdeeld; de volgende aanduidingen kunnen daarbij gebruikt worden: losse exemplaren, kleine pollen, grote pollen, plakaten en het gehele vlak bedekkend.
- Sociatie* - Begrip uit de Scandinavische school: plantengemeenschap bestaande uit een of meer vegetatielagen elk gekenmerkt door één dominerende soort (vgl. *consociatie*).
- Societas* - Vegetatie-eenheid in het classificatiesysteem van de Scandinavische school.
- Spermatofyta* - Zaadplanten.
- Stenoek* - Met smalle ecologische amplitudo (vgl. *euryoek*).
- Stinzenflora* - Groep van plantesoorten die oorspronkelijk door de mens zijn ingevoerd en die vooral voorkomen op buitenplaatsen, kerkhoven, oude boerenerven, bolwerken en in oude kloostertuinen.
- Storingsgemeenschap* - Plantengemeenschap waarvan het voorkomen samenhangt met het optreden van plotse sterke veranderingen in het milieu, bijvoorbeeld als gevolg van baggeren, kappen en branden.
- Stratificatie* - Gelaagdheid; laagsgewijze opbouw.
- Stratiotide* - Wortelende waterplant met uitlopers en een rozet van stugge, spitse bladeren, waarvan de toppen doorgaans boven water uitsteken (bijv. *Stratiotes aloides*; VIII).
- Stratocoenose* - Plantengemeenschap die betrekking heeft op één laag uit een fytoceenose.
- Subalpien* - Voorkomend in het gebergte tussen montaan en alpien; in Centraal-Europa ongeveer tussen 1800 en 2300 m (III).
- Subclimax* - Het stadium vóór de *climaxvegetatie* (I).
- Sublitoraal* - Zone die bij springtij-laagwater onder water blijft en waarin nog begroeiing voorkomt (II).
- Submers* - Ondergedoken (vgl. *emers*).
- Submontaan* - Voorkomend in gebergte tussen collien en montaan; in Centraal-Europa ongeveer tussen 600 en 1000 m (III).
- Successie* - Proces van opeenvolging van verschillende plantengemeenschappen op een bepaalde plaats; *primaire successie* is de ontwikkeling van pionier- tot climaxvegetatie; *secundaire successie* is de ontwikkeling in de vegetatie die optreedt na een ingrijpende verandering door de mens, bijvoorbeeld een vegetatieontwikkeling op verlaten akkers, brand- en kapvlakten.

Succulent (syn. vetplant) - Plant met vlezig organen waarin water opgeslagen is (blad-, stam- of wortel-succulenten).

Supralitoraal - Zone boven springtij-hoogwater: spat- of stuifzone (II).

Symbiose - Een relatie tussen twee soorten, waarvan beide voordeel ondervinden.

Sympatrisch - Soorten of populaties waarvan de arealen elkaar overlappen, maar die onderling niet kruisen vanwege verschillen in bloeitijd of in wijze van bestuiving (vgl. *allopatrisch*).

Synaptospermie - klontering van zaden.

Synchorologie - De beschrijving en afgrenzing van de verspreiding van *syntaxa*.

Synoniem - Verschillende namen voor begrippen met dezelfde inhoud; hier gebruikt voor namen van plantengemeenschappen (vgl. *homoniem*).

Synecologie - De ecologie van levensgemeenschappen.

Synoptisch - Synoptische tabel: overzichtstabel van een of meer fytoceena waarin de abundantie-/bedekkingswaarden van de soorten in de afzonderlijke opnamen zijn teruggebracht tot één getal (presentiecijfer).

Syntaxon - Eenheid in het classificatiesysteem van de Frans-Zwitserse school, zoals klasse, orde, verbond, associatie en subassociatie (vgl. *taxon*).

Syntaxonomie - De studie die zich richt op de classificatie van plantengemeenschappen, leidend tot een formeel, hiërarchisch systeem.

Synusia - Plantengemeenschap waarvan de deelnemende soorten tot één levensvorm behoren en in dezelfde laag voorkomen.

Taxocoenose - Dat deel van een fytoceenose aan de hand waarvan deze wordt bestudeerd, bijvoorbeeld de vaatplanten of de paddestoelen.

Taxon - Eenheid in het classificatiesysteem van organismen, bijvoorbeeld familie, genus, soort, ondersoort of variëteit.

Telmatofyt - Plant aangepast aan het leven in natte, zuurstofarme grond; in de stengels en wortels zijn luchtkanalen aanwezig (VII).

Textuur - Kwantitatieve verdeling van morfologische kenmerken in de vegetatie, ongeacht de plaats die deze in horizontale of verticale richting innemen.

Thermofiel - Voorkeur voor een relatief warme standplaats.

Therofyt - Eenjarige plant die het ongunstige seizoen als zaad overbrugt (VI).

Transect - Ruimtelijke (rechtlijnige) doorsnede door één of door een reeks van plantengemeenschappen.

Transgrediërend - Soort die kenmerkend is voor een bepaald hoger syntaxon (bijv. verbond), maar daarbinnen een hogere trouwgraad vertoont voor een van de lagere syntaxa (bijv. associatie).

Trilveen - Slappe veenmassa met vegetatie waaronder zich een laag water bevindt.

Trouw - Het verschijnsel dat een bepaalde soort in de ene plantengemeenschap een grotere presentie en/of een hogere abundantie vertoont dan in andere plantengemeenschappen in het onderzochte gebied (vgl. *exclusief*, *selectief*, *preferent* en *indifferent*).

Tweejarig - Een tweejarige plant overwintert in het eerste levensjaar als zaad, kiemt in het voorjaar of de voorzomer, overwintert in het tweede jaar als rozet (zelden alleen wortelknoppen), bloeit in de zomer van het tweede levensjaar, en sterft vervolgens af (V).

Typicum - Subassociatie die zich niet door eigen differentiërende soorten onderscheidt (vgl. *inops*).

Typologie - Leer der typen; hier gebruikt voor een niet-formele indeling in vegetatietypen.

Uurhok (syn. atlasblok) - Oppervlakte-eenheid van 5 km × 5 km, binnen het raster van de Topografische Kaart van Nederland.

Uurhokfrequentieklasse - De zeldzaamheid van een taxon of syntaxon uitgedrukt in een geschatte zeldzaamheidsklasse (UFK), gebaseerd op het aantal *uurhokken* waarin deze in een bepaald jaar of meerjaarlijkse periode is waargenomen.

Variant - Syntaxon onder de rang van subassociatie.

Veek - Drijvende of aangespoelde organische massa, gewoonlijk bestaande uit planteresten.

Verarmd - In plantensociologische context gebruikt voor het karakteriseren van afgeleide eenheden (in het bijzonder *romp*- en *derivaatgemeenschappen*).

Verspreiding - Wijze waarop de *diasporen* van een plant verplaatst worden (X).

Vervangingsgemeenschap - Plantengemeenschap die als gevolg van het actuele landgebruik door de mens de plaats inneemt van de natuurlijke plantengemeenschap.

Verwilderd - Cultuurplant die buiten de akkers of tuinen waar deze is gekweekt, gedijt (IV).

Vicarianten - Met elkaar verwante soorten of floristisch sterk met elkaar overeenkomende plantengemeenschappen die elkaar in hun areaal geografisch uitsluiten.

Vitaliteit - De mate waarin individuele planten vegetatief ontwikkeld zijn (vgl. *fertiliteit*).

Voedselrijkdom - Rijkdom aan nutriënten, met name stikstof en fosfaat (XI).

Winterannuel - Eenjarige plant die kiemt in de nazomer of herfst, de winter doorbrengt als bladrozet, bloeit in het voorjaar, daarna afsterft en overzomert als zaad (V).

Xerofyt - Plant met duidelijke aanpassingen ter beperking van de verdamping en de gevolgen daarvan (bijv. dichte beharing, sklerenchym, ingerold blad). Xerofyten verdragen langdurige onderbreking van de wateropname, al of niet seizoengebonden, resp. seizoen-xerofyten versus euxerofyten (VII).

Xeroserie - Ontwikkelingsreeks van plantengemeen-

schappen die niet aan de invloed van het grondwater gebonden zijn (vgl. *antropo-*, *meso-*, *hygro-*, *hydro-* en *haloserie*).

Zomerannuel - Eenjarige plant met slechts één generatie per kalenderjaar die kiemt in het voorjaar, bloeit in de zomer en overwintert als zaad (V).

Zonaal - De verspreiding van zonale vegetatietypen loopt parallel met de klimaatgordels (vgl. *azonaal*).

Zoöchorie - Verspreiding van diasporen door dieren (X).

Zoögeen - Door of onder invloed van dieren (vgl. *antropogeen* en *fytogeen*).

Zoomgemeenschap - Overgangszone tussen grasland en *mantelgemeenschap*; meestal lijnvormige kruidachtige vegetatie, voorkomend langs randen van graslanden, bossen, akkers, struwelen, hagen en houtwallen.

I Climaxvegetatie

Pioniervegetatie - Beginstadium van de successie; plantengemeenschap die zich ontwikkelt op onbegroeid terrein of in open water.

Plagioclimax - Eindstadium van de vegetatieontwikkeling dat door menselijke beïnvloeding van de standplaats afwijkt van het natuurlijk eindstadium.

Subclimax - Het stadium vóór de climaxvegetatie.

Climaxvegetatie - Eindstadium van de vegetatieontwikkeling op een bepaalde plaats onder min of meer stabiele externe omstandigheden.

II Getijzones

Litoraal - Kustzone tussen de gemiddelde hoog- en laagwaterlijn.

Eulitoraal - Kustzone tussen de gemiddelde laagwaterstand bij springtij en de gemiddelde hoogwaterstand bij springtij.

Sublitoraal - Zone die bij springtij-laagwater onder water blijft en waarin nog begroeiing voorkomt.

Supralitoraal - Zone boven springtij-hoogwater: spat- of stuifzone.

III Hoogtegordels

Planair - Voorkomend in het laagland; in Centraal-Europa van zeeniveau tot ongeveer 200 m.

Collien - Voorkomend in het heuvelland; in Centraal-Europa ongeveer tussen 200 tot 600 m.

Submontaan - Voorkomend in gebergte tussen collien en montaan; in Centraal-Europa ongeveer tussen 600 en 1000 m.

Montaan - Voorkomend in gebergte tussen collien en subalpien; in Centraal-Europa ongeveer tussen 1000 en 1800 m.

Subalpien - Voorkomend in het gebergte tussen montaan en alpien; in Centraal-Europa ongeveer tussen 1800 en 2300 m.

Alpien - Voorkomend in het hooggebergte tussen de boomgrens en de sneeuwgrens; in Centraal-Europa ongeveer tussen 2300 en 3000 m.

Nivaal - Voorkomend in het hooggebergte boven de sneeuwgrens; in Centraal-Europa ongeveer boven 3000 m.

IV Indigeniteit

Adventief - Plant waarvan de diasporen onopzettelijk door de mens zijn aangevoerd (bijv. met landbouwprodukten, zaden van cultuurplanten, grond, gesteenten) en die nog niet ingeburgerd is.

Archeofyt - Plant die vóór het jaar 1500 is ingeburgerd.

Cultuurplanten - Sierplanten, akkerbouw- of tuinbouwgewassen, en niet-indigene aangeplante bomen en heesters.

Indigeen - *Inheems* in een bepaald gebied.

Ingebürgerd - Oorspronkelijk adventieve of verwilderde plant, die zich gedurende een reeks van jaren op meer dan één plaats heeft gehandhaafd zonder directe hulp van de mens.

Inheems - Van nature in een bepaald gebied voorkomend; de soort heeft het gebied buiten invloed van de mens bereikt en houdt er op eigen kracht stand.

Neofyt - Plant die na 1500 al of niet opzettelijk door de mens is geïntroduceerd en daarna is ingeburgerd.

Verwilderd - Cultuurplant die buiten de akkers of tuinen waar deze is gekweekt, gedijt.

V Levensduur van planten

Annuel - Eenjarige plant.

Winterannuel - Eenjarige plant die kiemt in de nazomer of herfst, de winter doorbrengt als bladrozet, bloeit in het voorjaar, daarna afsterft en overzomert als zaad.

Zomerannuel - Eenjarige plant met slechts één generatie per kalenderjaar die kiemt in het voorjaar, bloeit in de zomer en overwintert als zaad.

Tweejarig - Een tweejarige plant overwintert in het eerste levensjaar als zaad, kiemt in het voorjaar of de voorzomer, overwintert in het tweede jaar als rozet (zelden alleen wortelknoppen), bloeit in de zomer van het tweede levensjaar, en sterft vervolgens af.

Hapaxant - Plant die slechts eenmaal bloeit en dan afsterft. Er worden eenjarige en meerjarige hapaxanten onderscheiden; in het laatste geval duurt de periode tussen de kieming en de bloei in elk geval langer dan een jaar.

Overblijvend - Meerjarig plant met elk jaar een periode van groei.

VI Levensvormen volgens Raunkiaer

Therofyt - Eenjarige plant die het ongunstige seizoen als zaad overbrugt.

Cryptofyt - Plant met overwinteringsknoppen in de bodem of onder water; er wordt onderscheid gemaakt in geofyten, helofyten en hydrofyten.

Geofyt - Landplant in met overwinteringsknoppen onder de grond.

Helofyt - Moerasplant, wortelend in de onderwaterbodem en met overwinteringsknoppen onder water.

Hydrofyt - Waterplant met overwinteringsknoppen onder water.

Hemicryptofyt - Plant met overwinteringsknoppen op of direct onder de grond.

Chamaefyt - Plant met de overwinteringsknoppen boven het maaiveld, tot een hoogte van maximaal 50 cm.

Faneroft - Plant met de overwinteringsknoppen minimaal 50 cm boven het maaiveld.

VII Levensvormen volgens Iversen

- Xerofyt* - Plant met duidelijke aanpassingen ter beperking van de verdamping en de gevolgen daarvan (bijv. dichte beharing, sklerenchym, ingerold blad). Xerofyten verdragen langdurige onderbreking van de wateropname, al of niet seizoengebonden, resp. seizoenxerofyten versus euxerofyten.
- Hemixerofyt* - Plant met duidelijke aanpassingen ter beperking van de verdamping en de gevolgen daarvan (bijv. dichte beharing, sklerenchym, ingerold blad), maar met matige tot zwakke beworteling; bij tijdelijke onderbreking van de wateropname gaan de spruiten te gronde.
- Mesofyt* - Plant zonder zichtbare aanpassingen tot beperking van de verdamping en met matige tot zwakke beworteling; bij onderbreking van de wateropname verslapt de spruit door turgorverlies zonder direct te gronde te gaan.
- Hygrofyt* - Plant zonder zichtbare aanpassingen ter beperking van de verdamping en met matige tot zwakke beworteling; bij onderbreking van de wateropname verlept de spruit snel en irreversibel door turgorverlies.
- Telmatofyt* - Plant aangepast aan het leven in natte, zuurstofarme grond; in de stengels en wortels zijn luchtkanalen aanwezig.
- Amfifyt* - Plant die in staat is zijn gehele levenscyclus zowel in als buiten het water te voltooien.
- Limnofyt* - Waterplant; voor zover landvormen optreden, zijn zowel de vegetatieve delen als de eventueel aanwezige bloemdelen gereduceerd.

VIII Groeivormen van waterplanten

- Lemnide* - Vrij op het water drijvende plant van kleine afmeting en een gereduceerd cormus, waarvan de bovenzijde is aangepast aan de lucht, de onderzijde aan het leven in water (bijv. *Wolffia arrhiza*).
- Ricciellide* - Kleine, meestal vertakte, in het water zwevende plant, die zelden wortels vormt (bijv. *Hydrodictyon reticulatum*).
- Ceratophyllide* - Zwevende, vrij grote plant met fijn vertakte bladeren, zonder drijfbladeren (bijv. *Utricularia vulgaris*).
- Hydrocharide* - Plant die ten minste gedurende een deel van het jaar vrij in het water zweeft en voorzien is van rozetten van drijfbladeren (bijv. *Hydrocharis morsus-ranae*).
- Stratiotide* - Wortelende plant met uitlopers en een rozet van stugge, spitse bladeren, waarvan de toppen doorgaans boven water uitsteken (bijv. *Stratiotes aloides*).
- Charide* - Ondergedoken, rechtopstaande, wortelende plant met kransvormige vertakkingen (bijv. *Chara aspera*).
- Myriophyllide* - Wortelende plant met lange stengels en fijn gedeelde ondergedoken bladeren (bijv. *Hottonia palustris*).
- Batrachiide* - Wortelende waterplant voorzien van stengels met een differentiatie in drijfbladeren en fijn gedeelde ondergedoken bladeren (bijv. *Ranunculus aquatilis*).
- Peplide* - Wortelende plant met stengels en langwerpige, spatelvormige bladeren, waarvan de bovenste een drijvend rozet vormen (bijv. *Callitriche platycarpa*).
- Elodeïde* - Ondergedoken, wortelende plant met lange, rechtopstaande scheuten met spiraalsgewijs gerangschikte lijn- of lancetvormige bladeren (bijv. *Elodea canadensis*).
- Parvopotamide* - Ondergedoken, wortelende, veelal vertakte plant met lijnvormige of langwerpige bladeren (bijv. *Potamogeton pectinatus*).
- Magnopotamide* - Wortelende, vrij grote plant met langwerpige of lancetvormige ondergedoken bladeren en een lange stengel (bijv. *Potamogeton lucens*).
- Nymphaeïde* - Wortelende plant met langgesteelde drijfbladeren (bijv. *Nuphar lutea*).
- Isoetide* - Wortelende plant met een korte stengel en een rozet van stevige, lijn- of priemvormige bladeren (bijv. *Littorella uniflora*).

IX Plantengeografische indeling

Florarijk - Hoogste niveau van de plantengeografische gebiedsindeling, gebaseerd op de ruimtelijke verdeling van de plantenfamilies over de aarde; onderscheiden worden: Holarctis, Palaeotropis, Neotropis, Capensis, Australis en Antarctica.

Regio - Eenheid van het op een na hoogste niveau van de plantengeografische gebiedsindeling van de aarde, die gekenmerkt wordt door het voorkomen van eigen genera; in Europa worden onderscheiden: de Eurosiberische, Mediterrane en Macaronesische regio.

Domein - Eenheid binnen de hiërarchische plantengeografische indeling, die gekenmerkt wordt door het voorkomen van eigen soorten. Binnen deze indeling is domein synoniem met 'provincie'.

District - Eenheid binnen de hiërarchische plantengeografische indeling, die gekenmerkt wordt door het voorkomen van eigen ondersoorten.

X Verspreiding diasporen

Autochorie - Verspreiding van diasporen door de plant zelf.

Anemochorie - Verspreiding van diasporen door de wind.

Hydrochorie - Verspreiding van diasporen door het water.

Zoöchorie - Verspreiding van diasporen door dieren.

Myrmecochorie - Verspreiding van diasporen door mieren.

Antropochorie - Verspreiding van diasporen door de mens.

XI Voedselrijkdom

Oligotroof - Arm aan voedingsstoffen.

Mesotroof - Matig rijk aan voedingsstoffen.

Eutroof - Rijk aan voedingsstoffen.

Hypertroof - Overmatig rijk aan voedingsstoffen.

Guanotroof - In sterke mate bemest door vogels.

Dystroof - Voedselarm water dat rijk is aan humuszuren en daardoor gewoonlijk bruin gekleurd is.

XII Zoutgehalte

Limnisch - Zoet.

Brak - Tussen zoet en zout.

Oligohalien - Zwak brak.

Mesohalien - Matig brak.

Polyhalien - Sterk brak.

Euhalien - Zout.

Hyperhalien - Zouter dan zeewater.

Poikilohalien - Sterk wisselend zoutgehalte.

XIII Voor- en achtervoegsels

<i>eu-</i> = goed, normaal	<i>oligo-</i> = weinig	<i>-fyt</i> = plant
<i>eury-</i> = breed	<i>poly-</i> = veel	<i>-fiel</i> = minnend
<i>hydro-</i> = water	<i>semi-</i> = half	<i>-ide</i> = gelijkend op
<i>hygro-</i> = nat, vochtig	<i>steno-</i> = kort, smal	<i>-troof</i> = voedsel
<i>hyper-</i> = boven	<i>sub-</i> = onder, onderdeel van	<i>-serie</i> = reeks
<i>inter-</i> = tussen	<i>supra-</i> = boven, over	<i>-trafent</i> = van trofie
<i>intra-</i> = binnen	<i>syn-/sym-</i> = samen	
<i>meso-</i> = gemiddeld, midden	<i>xero-</i> = droog	